

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quidque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XX. Purgatorium demonstrat, quàm grave Malum sit Peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45988](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45988)

DISCURSUS XX.

Purgatorium demonstrat, quàm grave Malum sit Peccatum.

Affligendos miseros infirmos, non solum febrilis, sed etiam naturalis calor concurret, a quo aliàs vita illorum forenda esset; ab utroque sitientem, secundum plurimorum sententiam, febris efficitur. Animæ Sanctæ, in purgantibus flammis detentæ, sunt illi infirmi, de quibus loquitur; hæc tam à violento ignis extrinseci, quàm à nativo desideriorum calore cruciantur, quo Deum videre cupiunt, & à quo plusquam ab altero dolore torquentur. Ista in hoc miserabili tormentorum statu, quo detinentur, propter ardentissimam duplicem harum flammarum febrem, locum nobis aperiunt, ad inexplicabilem peccati malitiam cognoscendam. Audeo dicere, peccatum in penis Inferni, non tam horribile, quàm in Purgatorij penis videri. Voloque, ut hoc ipsum vos fateamini, postquam vobis ostendero, quanto prece benedicat illæ Animæ propter duplicem istum ignis, & amoris sui dolorem affligantur; hoc est, propter penam sentis, & damni, quæ Purgatorium constituit.

II. Charitas, quæ peccator ad Deum concitatur, ubi valde vehemens est,

inquit S. Thomas, quamprimum omne, non solum culpæ, sed totius penæ, debitum extinguit; sicut in bono latrone videre licet, qui absque alio medio, solo quodam actu generoso, de patibulo ad Paradisum transire metuit. Amen dico tibi, hodie *Luc. 22. 42.* mecum eris in Paradiso. Sed quia talis non est ordinaria conversio nostra, neque etiam ad eandem debitam impendimus diligentiam; gravis verò pro omnibus peccatis in presenti vitâ commissis incumbit nobis divina Justitiæ satisfaciendi obligatio, communitur evenire solet, ut in alterâ vitâ multa debita solvenda supersint; Justitia enim requirit, ut voluntas humana, quæ prohibita voluptate à Deo se separaverat, per penas patienter acceptatas eidem se subiciat. Hujus autem penæ instrumentum est duplex ignis, ut dixi, materialis & spiritualis.

III. Primus est materialis. Quoad hunc, quis negabit, etiam alia elementa pro castigando peccato divina servire Justitiæ? Terra illi servit motibus suis; mare tempestatibus, ær fulminibus, grandinibus, gelliditiis, pestilentisque à vento deportatis. Nihilominus ignis semper fuit, eritque Vindictæ divinæ adimplende minister. *Ignis succensus est in furore meo. Quod* *Deut. 32. 22.*

NERI
STIANUS

Quod videre est in hoc Mundo, ubi ignis pluit supra Impios, qui à primis sæculis terribiles ejus vires experti sunt; terribiliòresque adhuc in fine Mundi experientur; quando tota terra ab ipsius flammis devorabitur. Sed adhuc magis in altero Mundo vis illius apparebit, ubi divinæ gloriæ jacturam æterno cum cruciatu inimicorum Dei in Inferno, nec non acerbo cum dolore amicorum ipsius in Purgatorio vindicabit. *Ignis succensus est*

Jerem. 23. 24. in furore meo: super vos ardebit. Sed,

ut intelligatis, quàm hoc ipsum tormentum sit enorme, duo in casu nostro observare oportet, id est, ignis hujus qualitatem, qui est carnifex; & nobilissimarum illarum animarum statum, quæ ibi, quasi condemnatæ sub gravi hujus carnificis manu ingemiscunt. Quare, quod ignem attinet, modum quidem invenere Mathematici, nostrates flammæ ponderandi; sed quæ alterius Mundi ponderentur flammæ, nondum à Theologis inventa est statera. Licet tantæ cum curiositate devotissimus Eldras hanc bilancem petierit, dum dixit: *Pondera mihi pondus ignis;* Nunquam tamen ipsi terra id præstare potuit. Nihilominus nonnihil conjecturâ assequi possumus, considerando ignem illum ejusdem esse qualitatis, qualis est ignis infernalis, quemadmodum docet S. Thomas juxta celebrium illorum S. Augustini verborum auctoritatem: *eadem igne torquetur damnatus, & purgatur electus.* Idem est ardor, qui aurum purgat in vase testaceo, & qui carbonem cogit fumare in fornace. Ideo pu-

Id. 4.

tare non debetis, eundem esse ignem, qualis est noster in his terris; putatis enim à vero aberraretis. Ignis noster in materiâ crassâ & densâ accensus, hinc est quasi novacula in dorso; in verò alterius Mundi in sulphure naturali nobis incognito accensus est, hinc est, in materiâ mulsâ magis combussibili, hinc est, quasi novacula secundum aciem. Quare notandum est, non ardorem simpliciter, sed ardorem Spiritus vocari. *Si abluerit Dominus fardes filiorum Sion in Spiritu judicii, & Spiritu ardoris.* Quamvis enim ignis sit materialis, videtur nihilominus esse totus Spiritus, tam potens est & penetrativus. Creditore igitur, unitate istarum flammarum scintillam, multo magis quàm integram aliquam formam nostram urere; unde colligere debet, si quis Sanctarum harum aliquam animarum ab hoc incendio crepantem in laterum, aut fabri ferrarij formicem projiceret, tale illam experientiam refrigerium, quale sentiret, qui à bulliente ardentissimarum aquarum bolneo ad suavissimum tepidarum undarum lavacrum transferretur.

S. Thom. dist. 2.

q. 1. ar. 1.

in supp.

200. ar.

in 6.

IV. Addite in super id, quod nuper de Inferno disserens affirmavi, id est, communem hunc ignem nostrum pro utilitate viventium à Deo factum esse; Piaculares autem flammæ dicuntur operâ in Peccatorum vindictam creatas. An non aliquando diversimodo Chirurghi, & Carnifices membra amputant, modum observatis Carnifex, modò Judicis exequatur sententiam, non curat, quantum, saluberrimum à se vulnus, in digitum dolo-

P. SEGI
HOMO ORI

At Chirurgus attendit diligenter, quem forti igni sit opus: partibus amputandis soporem inducit, cavetque, ne quanta potest minimum patienti dolorem creet; hic enim ægrum accedit, ut eam sanet, eique beneficiat, non ut illum affligat, eique noceat. Quod si ignis ille homini pro utilitate sua concessus, tanto nihilominus sæpe afficit dolore; quam intollerabilis erit ille, qui tantum in supplicium & poenam ei accenditur? Præcipue cum ignis ille (quemadmodum de igne infernali dicebam) præter activitatem naturalem, quam habet ex se ipso, etiam aliam supernaturalem multo violentiorem & vivaciorem sit acquisitus. *Uram eos*, inquit Deus, *sicut uritur argentum*. Quasi non in igne, sed ab ipso Deo urantur hæc aurum; à Deo, inquam, qui est Ignis æternus, sed illis mutatur in ignem domus & poenarum, dum vim ignis ordinarij absque mensurâ potentissimi brachij sui virtute auget & acuit.

V. Hinc est, quod adductis supra verbis allerat Propheta; sordes filiarum Sion non tantum spiritu ardoris, sed spiritu judicii à Deo lavandas esse. *in spiritu judicij & spiritu ardoris*. Quibus nobis significat, ignem Purgatorij non tantum in puniendo summæ activum fore; sed etiam æquam in puniendo proportionem summo cum judicio servaturum, magis minorque cruciaturum, non quasi secundum elementatem suam operaretur naturam, sed secundum obedientiam, ad quam Deo suo debitam elevarit. Ignis noster elementaris hoc

habet à naturâ, ut omnia, quæcunque ipsi apponuntur, æqualiter comburat; ita ut æquè prostituti pudoris fœminam, ac illibatam Virginem in cineres redigat. Non ad hunc modum agit ignis divinæ justitiæ deserviens. Si quidem factoris sui voluntatem & sensum imbibit, & sicut unumquemque pro meritis suis tractat, ita peccata punit juxta odium, quod gerit Deus contra illos; adeo, ut si anima peccati experta caderet in has flammæ, nihil pateretur, quemadmodum aurum fœcerum nihil damni patitur in igne, sed in eo, quantum placet, requiescit, quare sciret nihil sibi timendum, cum totum sit mundum. Considerate igitur, quam terribilis futurus sit ille ignis, qui præter virtutem suam naturalem multo superiorem acquirat in manibus Dei, cujus vindicativum erit instrumentum, ut sapienter illud poenâ reparat quod peccato insipienter perversum fuerat. *Quantum stulta iniquitas suggestit, tantum sapiens poena deserviet*, Ah Charissimi! quantum vos ipsos decipitis, quoties inter peccatum & peccatum pene nullam facitis differentiam, nec vobis curæ est, si ve semel in sordes labamini, si ve pluries, & pluries fœdissimorum instar animalium in eo volutemini, dicentes intra vos: *Quid refert? quia jam semel peccavi, etiam alterâ vice peccare possum: simul enim unâ confessione expiabo utrumque*. At non ita stultè discurrit ignis Purgatorij. *Quantum stulta iniquitas suggestit, tantum sapiens poena deserviet*. Opprimè, cum sapiens sit, distinguet inter illum, qui semel peccavit, & inter illum

S. Aug. hom. de resurr. Dom. qua est 6. inter 30.

R. P. Segneri Christi. Instr. Tom. II.

K k illum

VERI
STANUS.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

illam, qui sine numero peccata sua multiplicavit; optimè novit differentiam inter illum, qui ex merâ deliquit fragilitate, & qui, ut malitia sua satisfaceret, peccavit, quia sic placuit; imò culpas etiam jam remissas iterum vocabit ad examen, ut quævis illarum reliquæ purgentur. Non illi cordis nostri obstitit abyssus; omnes enim illius penetrabit sinus, omnes permeabit anfractus, omnes illius investigabit latebras, in quovis abstrusissimo sublitet angulo, totumque circumspiciet, & quamdiu aliquid etiam minimum imperfectioni comburendum videbit, non desistet illud purgare; quemadmodum succense fornacis non cessat ardor, donec lapis, qui in eâ coquitur, in eam acquirat candorem.

VI. In tali statu diu detinebuntur Anima, hoc est, pluribus annis, prout diutius in malo perseveraverint, & quò diutius divinam patientiam, quæ penitentiam illarum desiderabat, fecerint expectare. Dixi detinetur Anima; quia altera hæc est consideratio, quæ oculis nostris proponenda est, ut inexplicabiles Purgatorij penas aliquatenus intelligere possimus. Subjectum, quod immediatè patitur, non est amplius corpus, sed Anima. Quemadmodum igitur anima majoris capax est delectationis, quàm corpus, ita etiam majoris absque comparatione capax est doloris. Quamobrem quis poterit exprimere illum doloris sensum, quem in ipsâ ignis aedò activus, & ab ipsâ Dei manu pro eâ cruciandâ applicatus efficit? an

nescitis, hominem nobilem delectationem nutritum magis sentire calorem, ignis, aliàsque cæli inclementias, quàm hominem rusticum inter foveas & pecora educatum? Pauper in illius male tectus brumali tempore in brumineo tugurio custodit pecora sua; ætate ardoribus Solis expostus aperto in campo segetes demetit; nec tamen unquam de temporis dolo ingratia; ubi e contra Nobilis aliquis, tantis circumvallatus opibus & deliciis, inter penates auro fulgentes, lætas queritur, se vivere non posse. Ita animo vobiscum fingite, corpus rusticum & durum esse, quoadmodum reverà ex cæno compositum est, animam verò, quæ carere non est natura, supra modum delicatam esse; quamobrem anima incomparabiliter magis, quàm corpus dolorem sentit. Imò si dolor, quem in membrorum nostrorum afflictione patimur, aliud nihil est, ut inquit sanctus Joannes Damascenus, quàm naturalis animæ erga corpus, socium suum afflictum; compassio, necessitè dicendum est, potius corpus pro defensione & scuto animæ servare, ad quosvis dolorum sensus retundendos, quàm ab eodem tanquam aggressore adversitatibus imperi; & hoc doctus fieri solet modis. Primò, quando qualitatibus suis contrariis in principio resistit corpus, ita ut tanto cum vigore & vivacitate dolor ad Animam non pertingat; secundo, cum sensus doloris vehementiâ sensum est stupor factus, efficit, ut cruciatus, quo gravior est cum tempore, tanto minus

P SEGR
HOMO GR

percipitur. Verum cum anima se-
parata est, & ut ita dicam, hujus cor-
poris vallo desinita, à quo defenden-
da, nullus unquam doloris ictus eam
ira tam relinquit; imò semper viva-
cissime inexplicabili quadam poenâ,
nemoquam ullo tempore mitiganda,
coquetur. Adhuc corpus in hoc
Mundo in unâ tantum sui parte pati-
tur, illis dolore carentibus; nisi
propter naturalem consensum & con-
nectionem membrum alterius quoque
malum sentire cogatur. De cetero
impossibile esse, ajunt Medici, ut cor-
pus humanum simul & semel omnes
percipiat dolores, eosque quavis in
parte sentiat. Sed non ita se res ha-
bet in Purgatorio. Anima indivi-
sibilis est, ideoque eodem temporis
momento in totâ suâ essentiâ, quovis
dolore ictu læditur, & tunc tota si-
militer, totaque simul cruciatui
subiecta. Quare si objectum tor-
quens (quod est ignis) est tam acti-
vum, si potentia crucianda (quæ est
Anima) tam delicata, & si objecti &
potentia conjunctio est tam valida,
ut Deus ipse ad ingerendum dolorem
sua utatur manu, manus Domini testi-
monio, necesse est concludere, appre-
hensionem nostram ab hoc Sanctarum
animarum dolore superari, ita ut mi-
sera illarum poena cuiusque hu-
jusmodi miseræ præferri debeat, sicut
expresse sustinet Sanctus Thomas;
quævis non solus, cum in hac doctri-
na aliquid non faciat, quam quod com-
muni Sanctorum Patrum, qui vetu-
stioribus sæculis præcesserunt, senten-
tiâ accedat.

VII. Neque verò hoc est totum: *Bed. in*
non tantum in terris nulla invenitur *ps. 37.*
poena, quæ benedictarum illarum poe- *S. Bern.*
nis comparari possit, sed insuper dari *Sermo. de*
potest calus, ut aliqua illarum, exceptâ *div.*
desperatione, secundum statum præ- *S. Cæs.*
sentem plus patiat, quàm Anima in- *Avelat.*
fernalibus flammis detenta. Quod *hom. 8.*
facile fieri potest, quando anima pro
uninco solo peccato in Inferno pati-
tur, quod ante obitum non expiaverat;
alia verò in Purgatorio pro mille-
nis & millenis, licet confessione expia-
tis, at debita satisfactione non extin-
ctis, poenas luit. Et hoc ipsum forte Ec-
clesia nobis insinuare voluit, quando
Purgatorij poenas non dubitavit etiam
infernales appellare, rogando Deum.
Libera animas omnium fidelium de-
functorum de poenis Inferni: Quia licet
non sint poenæ Inferni quoad despe-
rationem, qualitate tamen Inferni
poenis similes sunt; iisque aliquando
quoad aliquod temporis spatium &
intensionem graviores esse possunt.

II.

VIII. Putabitur fortè Charissimi,
mede poenis Purgatorij satis locutum
fuisse; ita ut nihil amplius dicendum
mihî super sit. At ne vix quidem in-
cepi. Si in loco isto alius non esset
ignis, quam materialis ille, nimum se
felices hæ Sanctæ existimarent Ani-
mæ. Verum alius ignis absque compa-
ratione multò crudelior eas cruciat,
si ita dicere lubet; ignis scilicet spi-
ritualis, hoc est, desiderium videndi
Deum. De hoc & ibitare non licet.
Si omnis animæ dolor fundatur in
amore, necesse est Animas Purgatorij,
quæ

VERI
SIANUS

quæ inexplicabiliter amant Deum, inexplicabiliter quoque affligi, quod eundem possidere non possint. Daniel Propheta ter ab Archangelo Gabriele appellatus fuit, *Vir Desideriorum*; forte, ut nobis significaret, cor Prophetæ iustissimorum desideriorum esse habitaculum, desiderando omnibus & naturalibus & supernaturalibus divinisque motivis videre, ut aliquando abjectissimæ servitutis Babylonicæ, quibus illius populares vinciebantur, catenæ rumpentur, salvi que & incolumes in Patriam suam Hierusalem reverterentur. *Vir desideriorum es.* At quantum melius hic titulus Sanctis illis Purgatorij animabus conveniet, quæ respicientes cælestem suam Jerusalem, multo magis interioribus desideriorum, quam exterioribus incendiij, sui flammis aduruntur! Præcipue verò à triplici desideriorum flammâ torquentur, in triplici amore, qui corda eorum torquet, fundatorum. Primus amor est amor naturalis in nativâ quadam consistens inclinatione, quâ rationalis anima fertur in Creatorem suum, tanquam principium & ultimum finem suum. Hinc est, quod servitute liberatâ, quâ à sensibus corporeis oppressa tenebatur, quamprimum versus illum majori impetu, quam quodvis flumen in mare currens, se ferri sentiat. Unde sequitur, hanc inclinationem, ad eò impetuofam, deinde ab hoc obstaculo retardatam, quo captiva in Purgatorij ergastulo anima detinetur, ibidem in indicibili violentiâ statum morari, quæ est illa, quâ quidquid,

ne vergat in centrum suum, impeditur. Advertitur, quid non ipsa in cuniculo conclusus efficiat. Hinc non nisi aliquo temporis momento detentus, ut liber ad spheram suam exiliat, quos non excitat motus, quas non edit strages & ruinas? ab exigua hac adumbratione scite, quanta sit violentia, quam Anima, ad Deum evolans desiderans, patitur, dum tantâ penarum in incinis terræ viscetibus detinetur?

IX. Alter amor est supernaturalis, & illius spei, quâ anima vivacissimè apprehendens Deum summum, & unicum solum bonum esse, versutissimum suam extendit brachia, tantumque eum desiderat amplecti fervore, ut in comparatione illius, etiam velocissimum fulmina, lenta & frigida dici possint, quare dum hoc desiderium protrahitur, quæ lingua explicare potest, quæ pœnas Sponsæ illæ adeo amantes & infastæ subeant? Fingite animas vestras, ab aterrimâ nube fulmen abquod in scopulum allidi, simulque considerate, quomodo vis illa, quæ tam velociter excutiebat, contra se ipsum revertens, fulminis cuspidem in mille frustula comminuat: deinde intra vos ipsos hoc solum dicite. Hæc illius stragis superficialis est umbra, quam in cordibus suis Sanctæ illæ Anima propter remoram Deum inter & se positam experiuntur, dum tantum cum fervore ad illum anhelant. Ego mihi persuadeo, si Anima non foret immortalis, solum hunc impetum ab hac resistentiâ retardatum sustinere, ut quamprimum in minutissima

Daniel
9. 23.
10. 11.
16.

P SEGI
HOMO QUI

fructula dissilient. Præcipue cum non solum illius beatitudinis dilatio ne affligantur, ad quam omnes tam vasto aspirant corde; sed multo magis propter tot & tantos gloriæ gradus sua culpa admittit anguntur: boni quidem expectati dilatio tandem cum tempore reperit remedium; at iustura tanta gloriæ nullum admittit remedium, utpote quæ per omnia sæcula ab illis nunquam amplius poterit recuperari.

X. Denique tertij generis desiderium, quod supra omnia alia Animas in Purgatorio affligit, est desiderium in charitatis amore fundatum: qui amor quasi diuinus, quò aliis ad animarum corda inflammanda fortior est, tantò etiã ad eadem crucianda validior est, maxime perfectarum illarum Sponsarum, quæ, quò magis Deum sibi uniri desiderant, tantò magis potentes se Deo dare vellent. Hanc charitatem quasi reginam omnes aliæ consistuntur virtutes, quæ unanimiter ad animas illas novis impulsibus concitandas conspirant, accenduntque non solum, ut clarè illum, ut est in se, videre desiderent, sed etiã ex Religionis virtute immensum honorare; et virtute gratitudinis immensas illi agere gratias; ex virtute resignationis voluntates suas in ipsius voluntatem modo immenso transformare flagitant; & sic de aliis hujusmodi virtutibus discurrere, quæ omnes quasi novum pondus addunt animæ, versus que Deum impellunt; ipsi tamen subinde Anima oneri sunt, quæ impetum illarum, ut vellet, sequi non potest.

Hæ igitur Animæ, quæ verè ex desiderijs sunt compositæ, quemadmodum tertio vocari possunt animæ desideriorum potiori jure, quàm Archangelus ferventissimum Daniëlem ter appellavit; *Viv desideriorum et.* Ita propter eandem causam possumus Animas illas vocare inconsolabiles; quia illa ipsa desideria tandem non nisi pœnas illis creant & afflictiones.

XI. Neque ideo tamen, quia Anima illæ cum voluntate Dei conformes sunt, minus sua sentiunt tormenta. Licet enim Christus eidem voluntati conformior fuerit, quàm ipsæ; non ideo tamen minus suam sensit Passionem. Imò excelsa hæc voluntatis conformitas, quæ amato objecto consentiunt, est illa ipsa, quæ vivacissimum in bonis illis Animabus dolorem constituit. Ratio autem est, quia quò magis summo bono suo placere vellent, tantò magis sentiunt, se adhuc non esse tales, quales illud desiderat, atque adeò in se talem experiuntur dolorem, qualem imaginis experiretur apographum, si sensu præditum esset, videndo archetypo se esse difforme, cum omnino illi se simile esse desideraret. Hæc pœna, ut mihi videtur, omnibus aliis absolute major est; nisi dicere velimus, hanc illam ipsam esse, quæ magis essentialiter, & magis expressè Purgatorium constituit; aliæ enim pœna potius videntur esse accessoria, quàm principales. Ita, ut illa ipsa pœna, quæ denique est pœna Damni, etsi ex unâ parte non cedat illi, quam patitur tur damnati in Inferno, ex alterâ tamen parte cum eadem contendat.

K k ; Cedit

NERI
SIANUS

Cedit, quia Sanctorum illarum Animarum vincula, quibus tenentur, tandem dissolventur; cum contra Dammati ne quidem unum catenarum suarum annulum, per infinita secula diffringere valeant. Præterea Dammati verè quidem Deo privati sunt; sed quem non coluerunt, aut malè cognoverunt; Animæ verò illæ electæ Deo privatae sunt, quem vivacissimè cognoverunt, & vehementissimè intueri desiderarunt; quare si ipsiusmet Inferni est Infernus, Deum non possidere; etiam illis, qui summum bonum oderunt; quid ergo erit illis Deum non possidere, qui illum

Bellarmin. plusquam seipsos amant? Quod si *l. 2. c. 14.* etiam Dammati vel ingratis suis amant Deum, non ut bonum in se, sed velut delectabilem desiderantibus; nihilominus quemadmodum in se infinitè magis bonus est, quàm delectabilis ulli creaturæ ipsius capaci; ita quoque ex hoc capite videtur magis affligi debere voluntas illa, à quâ suammet causâ perfectæ benevolentiae amore diligitur; quàm alia, quæ amore concupiscentiæ propter seipsam, amore proprio non iusto, sed irrationabili impulsâ Deum diligit, posito præsentis illius fruendi demerito. Quidquid sit, certum est, nullam aliam pœnam propiùs ad Damnatorum pœnam accedere, & ad perpetuum à gloriâ cœlesti exilium, quàm illud exilium, quod per modicum licet tempus, in Purgatorio sentitur. Uode credibile est, nullam aliam inter angustias illas frequentius audiri querelam,

quàm hanc ipsam in hoc exilio tantam: *Heu mihi, quia in exilio meo prolongatus est!* Longa est, quia videtur longa, & longa est, quia longissimè longa ipsa est; quemadmodum ex universalis Ecclesiæ consuetudine colligere licet, quæ fundata in solitium defunctorum nonnullorum anniverfaria approbat facta, licet ante centenos & centenos annos jam cœperint. Hinc est, quòd spes, quæ aliàs miserorum omnium est solitium, ibi crudelissimus sit carnifices. *Spes, quæ differitur, affligit animam.* est enim voluntas intar accipit, qui, si prædâ non potatur, in se ipsam infelix vertit rostrum, dilaceratque. *Frustrata cupiditas, non perveniens, quò tendebat, vertitur in dolorem.*

XII. Non ignoto, plures vestrum ingentem hanc pœnam parum apprehendere; quia præsentis temporis à Deo vos peregrinari, minime doletis, Sed hallucinemini Charissimi, vósque ipsos decipitis. Tria sunt, quæ nos impediunt, ne à Dei conspectu elongationem nunc sentiamus. Primum ab intellectu nostris objectis corporeis oblectato provenit. Infans adhuc in utero matris delitescens, nullatenus carceris sui sentit miserias; non queritur suis angustias, non tristatur propter solitudinem suam, non lamentatur, se ibi ad tenebras condemnatum jacere, dum tot alij clarissimè diei luce lætantur. Verùm si homo justitiam jam præditus, postquam visibili hoc Mundo aliquanto tempore gressus fuit, novem mensibus intra

mentis fur vitcera abscondi cogere-
 tur, quis his ipsis visceribus carcer ef-
 ferat magis intolerabilis, quæ duriores
 carceræ; qui compedes magis forent
 dolorosi? At nos sumus velut in-
 stantes sensu privati; in natura sine
 abstrusis, ideoque in tenebris nostris
 parum dolemus, divinâ luce nos ca-
 re. Sed aliter sentiemus, postquam
 ex tenebroso hujus Mundi utero, in
 quo nunc vivimus, mors non extra-
 herit. Tunc velut homines jam
 adulti, aliud ferimus judicium, alias-
 que cogitationes habebimus & Spe-
 cies. *Cum essem parvulus, loquebar
 ut parvulus, sapiebam ut parvulus,
 cogitabam ut parvulus, cum autem fa-
 ctus sum vir, evanavi quæ erant par-
 vuli.* Aquila quoque, quamdiu dor-
 mit, non apprehendit in tenebris se-
 cundam detineri. Sed si diei clari-
 tatem parumper illi ostenderis, præ-
 tereaque proximam, quam exilic, ut
 eidem portatur, quanto opere laborat,
 ut se laqueo extricet, quanto opere alas
 quatit, quamque dolet, si cum non
 possit diffringere? in veritate de hac
 sola poenâ audiuntur Beatarum illa-
 rum Animarum lamentationes, quasi
 in comparatione illius aliæ non essent
 poenæ: *in amaritudinibus moratur
 oculus meus.* Totum Jobi corpus vul-
 neribus hiabat, imò totum corpus
 patiens unicum solum erat vulnus;
 nihilominus, quia ille Animæ in Pur-
 gatorio poenas dantis figura erat, intra
 omnia afflicta membra sua, nullum
 aliud tantum sentiebat dolorem,
 quam oculus, cui summi illius &
 vari boni intuitus abscondebatur.

*Cur faciem tuam abscondis? in amari-
 tudinibus moratur oculus meus. Quali*
 diceret, hic est dolorum omnium ma-
 ximus, hoc meum est martyrium, hæc
 mea sola est carnificina, quod te vi-
 dere non possum, Deus meus.

XIII. Nec solum intellectus nostri
 ignorantia nos impedit, quò minus
 adequatum formemus conceptum,
 quid sit Animas illas, tam pulchrâ
 Dei visione privatas esse; sed etiam
 secundo loco à voluntatis nostræ per-
 versitate impedimur, quæ res so-
 lum terrenas nunc amare consuevit.
 Phrenetici, quia stomachus illorum
 ob alterius nocivi humoris redun-
 dantiam sensu destitutus est, non pa-
 riuntur sitim. Vultisne scire causam,
 cur nunc tam parum sitiamus Deum?
 Ecce illam: Phreneticis similes sumus,
 tam mentis excitatem, quam
 cordis repletionem spectando. Ta-
 les verò non jam sunt Sanctæ illæ
 Anima. Certò scitote, quemadmo-
 dum explicari non potest, quam ser-
 venter voluntas illarum in Deum fe-
 ratur; sic explicari non potest, quan-
 to opere affligantur, quòd non pos-
 sint ad possidendum illum pervenire,
 ad quem possidendum tam sunt vi-
 cine, ut in tam desideratâ possessionis
 limine pedem jamjam figant. Ca-
 lor est præcipua sitis ardentis causa:
 unde animalia, quæ parum habent
 sanguinis, quemadmodum sunt mi-
 nus calida, ita etiam minori urgen-
 tur siti. His igitur animalibus nos
 similes sumus, qui dum nullatenus
 divino ardemus amore (non dicam
 etiam, nos frigere) magnæ illius
 sitis

Job. 19.
24.

Dom. Sc.
nerr. de
Caus.
symp.

Arist.
Hist. a-
nim. l. 3.
c. 6. n. 3.

NERI
STIANUS

fitis ardorem non sentimus, neque etiam in illum vitæ fontem, quasi cervi diu eutrendo inflammati, nos immergere desideramus. Non ita fecere Sancti, è quibus quosdam nominamus, propter nimium amoris incendium, quod in se experiebantur, adeò desiderasse videre Deum, ut identidem exclamarent, morior; quia non morior; morior, quia non morior: donec ignis absconditi vehementiâ consumpti, ex puro amore morerentur. Quare si amor Animæ potest fieri carnifex, etiam dum adhuc hujus corporis inhæret luto, à quo semper ad ima trahitur, cogitate, an non multò magis fieri carnifex possit Anima jam à corpore separata, hoc est, omni mole carentis, ab omni materiâ liberatæ, ab omni vilissimorum sensuum illusionibus immunis, animæ, inquam, quæ Deum jam perfecte tanquam summum bonum cognoscit, & quæ in illum non tantùm naturali suo intellectûs ponderesertur, qui, ut primæ uniatur veritati, creatus est; non sola voluntatis inclinatione supernaturali, quæ ut summam beatitudinem assequatur, creata est, sed multò magis immenso illo divinæ gratiæ pondere impellitur, quæ cor refertum habet.

XIV. Denique nunc non sentimus, privatos nos esse Deo, quia nunc habiles non sumus ad illum possidendum. Quæ Princeps femina, dum adhuc fasciis involveretur, unquam ad regias aspiravit nuptias, aut unquam doluit, se ad eas pervenire non posse? Quis nostrum unquam questus

est, se pro Rege non agnosci? Profectò nemo: nullus enim doluit, illum gradum non obtinere, ad quem nullam dispositionem; aut jus habet. Sed si haberet, quanto non alligeretur dolore! fingite jam illustri aliqujus familiz primogenitum, dum est in procinctu ad thronum, per hereditatis sibi debitum occupandum, post obitum Monarchæ patris sui, si se in carcere abstrulum videret, marore & squallore marcescere, quo animo tam horribilem fortunæ mutationem ferret? Hoc nostrum sæculo defunctus Angliæ Rex regni suæ civitate Londino exclusus & exul licet per varias Europæ partes decessit sibi honores deferri videret, nihilominus propter solum hunc titulum se infelicem putabat, quòd debita sibi coronâ privatus esset. Nemo ergo miretur, si nunc non doleamus, non Deo, ipsiusque throno & thronum carere, cum ad illos possidendos non simul adhuc habiles. Verùm ubi Anima cognoverit, sibi jam imminere hujus domini adeundi jus competere; ex aliâ verò parte videat, se in profundissimam conjectam carcerem, compedibus gravatam, carenti vincam; ignis nunquam deficientis vinculis detentam, quis explicare poterit, quantopere miseram suam sortem deplorat? Hec est magna illa miseria, quam tam vehementer apprehendit Salomon. *Quid aliud vestrum in Regno, inopia consumatur.* Neque tunc Anima se delectare poterit, quemadmodum nunc unita corpori solet facere, dum desideris suis per-

diverfor
honoru
unicum
rum, D
ros di
ficus, si
die ill
tia vi
confira
cum im
se est
fuit illi
omni
bent a
XV.
quo Ar
quis n
plicat
ous pe
capit
mant
plex e
fructu
nostra
primus
vivaci
quo ex
his, fu
nis, B
curant
ferunt
renda
quicu
perdic
cum s
prium
cogno
pium
R.

diversos divitiarum & voluptatum & honorum affectus distrahitur; sed hoc unicum tantum desiderabit, nimirum, Deum intueri. Flumen in varios diversum alveos lentius currit, secus, si uno solum coëreatur. Sancta illa Anima, quia omnes voluntatis vires, in uno simplici desiderio constringunt, incredibile est, quanto cum impetu in Dei desiderati sinum se effundant, quamque ideò pertaxa sint illius mari, & molis, qui illas in omnium bonorum Oceanum prohibent avolare.

III.

XV. Hic igitur est alter ignis, in quo Anima, solatio destituta ardens, ignis nimirum spiritualis, in quo inexplicabilibus & incomprehensibilibus penis contabescunt, quas non capiunt, qui summum bonum non amant, sicut illa. Nobis interim duplex ex hoc discursu hauriendus est fructus; unus qui illarum, alter qui nostram spectat utilitatem. Ideòque primus fructus, qui ad illas pertinet, vivacissimum debet esse desiderium, quo ex magnis hisce afflictionibus illas, suis precibus, elemosynis, jejuniis, flagris, Missis audiendo aut fieri curando, liberare contendamus. Reserunt quidam Authores, tam horrendam quondam fuisse pestem, ut, quicumque eà infectus erat, omnem perdidit memoriã, ita ut etiam, cum sanitati redditus fuit, neque proprium patrem, aut matrem amplius cognosceret. At ego ausim dicere, plures vestrum tali peste infectos esse.

R. P. Segneri Christi. Instr. Tom. II.

dum amplius, neque patrem, neque matrem cognoscitis, sed eos absque auxilio in flammis cruciari permittitis. Et ob illos ipsos in obitu suo tantas effudistis lacrymas, quos nunc ad oblivionem traditis, quasi nulla jam mortuorum vobis incumberet cura? ita ut miseri dupliciter sint mortui, mortui in cadaveribus suis, & mortui in cordibus vestris; possitque quis illo- rum jure merito dicere: *Oblivioni datus sum, tanquam mortuum à corde.*

Quamvis etiam nullã sanguinis conjunctione vobis proximi essent, insignis esset crudelitatis, non velle tantis in angustiis illis opem ferre. Quam- rò magis igitur vos, qui ad eò conjuncti ipsis estis, succurrere tenemini? Ciconias etate provectiores & infirmiores refert Sanctus Basilius, à junioribus per aërem volantes sustineri. In mari quoque Delphini visi sunt mortui socii sui cadaveri, velut succollare, ne in fundum decideret. An non igitur immanis esset barbaries, & feritas inter ipsas etiam bestias intolerabilis, miseros illos tantis in penis à vobis conspici, & nihilominus opem vestram implorantes omnino deferi? forsitan autem ad succurrendum illis magni impendendi sunt sumptus? Imò hoc ipsum est, ex quo inhumanitas nostra, erga supplices nobis mortuos apparet, videre scilicet, quàm exiguis nostris impensis illis possemus succurrere, succurrere tamen non velle. Hinc est, quòd non solum elemosynas, jejunia, flagella, aliasque devotiones magis arduas negligamus, quas in illorum gratiam suscipere possemus.

L1 mus,

NERI
SIANUS

mus, sed ipsas etiam Indulgentias amittimus, quæ plerumque sine incommodo nostro, aut saltem absque notabili nostro sumptu, pro ipsis obtineri possent. Scio aliquem in celebri cujusdam templi incendio, in medias se librassè flammæ, eâ solum de causâ, ut quasdam summi pretij picturas ab incendio eriperet. Et nos, si possemus, in medium, ut ita dicam, Purgatorium insilire deberemus, ut ab illis flammis, non mortuam aliquam telam, sed vivam Dei nostri imaginem liberaremus. Ita faciebat Sancta Christina Mirabilis, quæ invicto animo modò inter lapides molares, modò inter secures, jam inter rotas, aliquando in medias & ardentissimas fornaces se projiciebat, ut harum Dei Sponsarum aliquam ex implacabilibus hisce flammis & pœnis liberaret. Quanta igitur erit inhumanitas, illas ab hoc igne non eripere, cum absque ullis sumptibus fieri possit? Solum hoc agitur, ut illarum impensis relicta dono hereditas edendo, vestiendo & quàm fieri potest, splendidissimè vivendo prodigatur, dum illæ suo damno patiuntur. Miser Josephus in famosâ suâ cisternâ vivus jacebat sepultus, & quid interim fratres ejus facticabant? circa cavernam sedentes bibebant & lætabantur, tanto crudiori cum animi duritiæ, quò viciniore fratris lamenta audiebant. *Bibentes vinum in phialis, nihil patiebantur super contritione Joseph.* Attamen licet locus, in quo detinebatur miser Josephus, profundus fuerit, & tenebro-

*Scribit,
24. Jun.*

*Anno 6.
6.*

sus, certè non crepitabat flammis. Nos verò multo immitiore cum crudelitate, dum consanguineorum nostrorum animas, in profundissimas flammarum puteo sepultæ jacet, circa illius oras agimus hilaris, ut ne minima quidem nobis incide cogitatio eos liberandi, aut solatium adferendi, aut aquam ad ardentes illorum extinguendos affundendi, licet tanta illius nobis sit copia, ut etiam superflua. *Fratres mei præterunt sicut torrens.* Eodem modo etiam ipsæ queri possunt, dum filii, aut fratres ipsorum instar torrentis, plurimorum bonorum affluentia exundantis, omnibus viribus, eadem agere student, ita ut ne quidem vel se mel respiciant, illorumque pœnas dolores considerent; & licet extranei non sint, sed domestici, nec tantam aquarum suarum guttulam ipsæ offerant.

XVI. Saltem si ad tantillum debita his animabus charitas nos non moveret, propriâ utilitate incitemur. Hic enim verus modus est amicis accurrendi, qui validissimo patrocinio nobis in necessitatibus nostris subveniant; quemadmodum illæ largissimè solent facere, eamque succurrendi facultatem Deus illis concedit, ut hoc ipso constet, quàm gratum sit illi, hæc Electas Sponsas suas, dum in carcere detinentur, non ideo derelinqui. Juvat hic miserabilem refecturum casum, qui non multis abhinc annis contingit. Anno millesimo sencentesimo vigesimo in confinibus Romanis vir erat, qui inter depravatas vice-

metis

protes specialem erga Animas, in purgantibus flammis detentis gerebat affectum, usque frequentem ferebat opem. Contingit igitur, ut hic gravissimam quorundam amicitiam sibi consideret, ideoque timens vitæ suæ quædam nocte conscenso equo Tiburim versus properaret. hostium vim agerti fugiturus, non advertens nentim, se fugientem in eorum insidias incursum. Cognito siquidem Adversarii illius itinere, quatuor armis instructi, & retro colliculam quendam absconditi, advenientem in viâ expectabant. Jamque periculo vicinior erat, dum ecce quercum offendit, equa latro in quatuor partes dissectus pendeat, non multo ante in vicinâ à Judice neci datus. Substitit ibi aliquantulum, ut aliquas preces pro defuncti animâ recitaret. Et ecce rem summè obstupescendam! Videt membra illa sub capite suo inpicem de novo uniri, hominemque fieri: qui cum in pedes se erexisset, amicum accedit, apprehensoque equi freno, placeat, inquit, tibi ex equo descendere, expectareque, nec abire, donec rediero. Ne dubitetis, illum jussis exactè paruisse, nec se loco movisse. adeo enim horrore obstupescit fuerat, ut ne quidem linguam ad respondendum sol vere posset, multo minus pedes ad fugiendum movere. Hæsit itaque; alterque equo conscenso iter prosequitur, donec post aliquot passuum intervallum, quatuor armatorum insidias incurrit, qui ob no. iis obscuritatem inimicum suum rati, omnes in eum cata-

pultas suas exonerant, videntesque humi prostratum, fugâ se abripiunt, ut fieri solet, antequam ictum reboatu exciti homines accurrerent; certò à se occisum hostem suum rati. Exinde factus hic mortuus, in pedes se erigens equum manu, in eundem locum deducit, ubi ejus Dominum subsistere jusserat, cui singularè se præstitum significavit beneficium, dicendo, illi hæc structas fuisse insidias, in quibus absque ullo dubio occubisset, corpusque cum Animâ perdidisset, nisi ipse nomine totius Purgatorij, optimè recognoscentis & benefactores suos remunerantis, opertulisset. Videre igitur imposueram, qua ratione inimicitias sopiret, morèsque emendaret. Quo dicto cadaver, ut antè in quatuor partes divisum antiquum quercus suæ locum repetit, eumque adeo toto animo mutatum reliquit, ut intra paucos dies strictissimæ Religionis habitum indueret, ad vitam sanctè in eâ finendam, qui jam fuerat in periculo æternum perundi. Ecce quid sit benedictas illas Animas opportunis adjuvare suffragiis! Estne gratia tam proficua, tamque prodigiosa, quam in necessitatibus nostris, ab illis sperare non possimus.

XVII. Verum quæ esset illa inhumanitas, non illa solùm, quæ Christiana suadet charitas, non adferre auxilia, sed ne quidem illa, quæ justitia præcipit, exsolvere? An non videris, quousque ad induranda taliter hæredum corda crescat avaritia, ut nunquam antiquissimis etiam

Ll 2 lega-

NERI
SIANUS

legatis satisficiant? Aut enim ultimas voluntates, pro arbitrio suo interpretantur, aut cavillantur, aut litigant; aut speciosa verba, sed sterilia obrendunt, ut uterque, dum lites inter vivos foventur, mortuus ardeat; sed ardeat licet, illi non affliguntur, qui potius de testamenti dolent oneribus, quam de testatoris genitibus. Alexander Magnus moriens Ducibus suis, totam Monarchiam suam, in totidem partes dividendam hereditate reliquit. Et tamen postquam mortuus est, triginta diebus instar bestiae in terra insepultus jacuit, ad eum intenti erant haeredes, huic divisioni faciendae; qui vis ex defuncti purpura pulcherrimam partem trahere cogitabat, nullam omnino cadaveris curam gerebat. Non videmus huius temporibus avaram hanc immanitatem, erga defunctorum corpora exerceri; sed nimis frequenter, contra Animas renovari videmus, quas in igne desideratum expectare cogimus solatium, quod nobis nimis durum videretur prestolari etiam in molli lecto, in quo non nisi leviter saucij, aut febris laborantes jaceremus. O quam bene convenit his ille titulus, quem Sacri Canonis attribuere, vocando eos, *Egentium neatores!* Quod si maritus uxorem infirmam relinquens, juxta Leges aestimari debeat eam occidisse. Si maritus agrotantem uxorem deseruit, idem est ac si occiderit; Judicate vos, an non idem sit, infelices illas Animas derelinquere, ac occidere; quae non in lecto plumeo agrotant, sed in lacu flam-

*1. si ab
hominibus
si si vir
si solus
si vir*

mis ardente torquentur! fatere necesse est inter plurimos Christianos non solum charitatem, sed fidem ipsam extinctam esse, cum tam fera crudelitas etiam sine temore exercetur. Et quis est, qui neget, eam non esse in usu? licet jam nobis praedicta illius Davidis verba intentioni nostrae applicare: *Introibunt in inferna terra, tradentur in manu gladij, partes vulpium erunt.* Quia cum sint tria hominis bona, quibus in vita fruuntur, quali sibi maxime propriis, carum, Animam, & fortuna rebus; quod corpus introibunt mortui in inferna terra, quia statim sepultura manebuntur, ne ejus dilatione seipsum efficiant. Quoad animam, tradentur in manu gladij, quia Divina Justitia vindicatrici tradentur, ut de peccatis commissis penas luant: quod res. fortuna, partes vulpium erunt, quia bona illorum, quasi a tot vulpibus certatim dilacerabuntur, quos astuti & crudeliter erunt haeredes, quibus quod plus erit ingenij ad testatorum mentem eludendam, tanto mitius erit amoris ad eam implendam. Charissimi, si mortuos non amatis, saltem timete illos, & si ne quidem timeatis, illum timete, qui totus pro ipsis stat. Vosceitis, quale sit illud iudicium, quod Deus reservat illis, qui Misericordiam non sunt in iudicium sine Misericordia illi, qui non fecit Misericordiam. Et ex hoc colligitur, quale cum iis futurum sit iudicium, qui ne quidem iustitiam voluerunt. Nec satis est dicere: *peccatis, sed non dnm mihi commendam est.*

Quis si semper durissimum fuit expectare, judicate, quam durum sit expectare in carcere, expectare in tenebris, expectare in tormentis, expectare in flammis, & in talibus quidem, quarum quodvis momentum potest dici hora, quævis hora annus, quivis annus sæculum novorum cruciatuum, ubi miseri clamant, & nemo respondet.

XVIII. Alter fructus ex hodierno Discursu hauriendus pertinet ad viros, ut intelligant, quantum malum sit peccatum. O quam grande spectulum nobis est purgatorius ignis, in quo videmus, quo odio quodvis peccatum Deus prosequatur! audeo dicere, ex Purgatorio melius, quam in Inferno divinam demonstrari Justitiam: aut saltem bene dixero, plus terroris nobis debere incuti, ab animâ paucis horis in flammis purgatorii detentâ, quam à plurimis animabus ad rogam infernalem, per infinita sæcula condemnatis. Qui sunt enim illi, qui in Inferno puniuntur? Sunt homines scelerati, rebelles, sunt Rei læsæ divinæ Majestatis, qui non solum contra Dominum suum vertere arma, sed adhuc manum strictam exerunt, licet illis utendi vires non habeant, & etiamnum implacabile, contra Deum Creatorem suum odium gerant. Quis legitur miretur, si à Principe, tam impia mancipiorum temeritas puniatur? At Animæ in purgatorio sunt Sponsæ, sunt Filie & Amicæ Dei, quem plus amant, quam seipsas. Quod nihilominus Justitia divina nullam in ipsis maculam dissi-

mulat, aut saltem parvâ aliquâ satisfactione non sit contenta, sed ignem velit ad eò penetrantem, ignem materialem, ignem spirituales, ignem, qui ne quidem infernalis abyssus flammis cedat, hic enim vero ingens est rigor! Exinde manifestum est, quam magna sit Dei Sanctitas, & hoc ipsum sufficit ad cujusvis Sapientis mentem terrore replendam. Quot reos Philippus secundus Hispaniarum Rex ad mortem condemnavit? attamen nullâ sententiâ tantopere subditos illius exterruit, quam illa, quâ Carolum primogenitum suum morti adjudicavit, nullaque majorem cum fundamento nomen Justitiae illi promerita est.

XIX. Deinde considerare oportet, non solum Animam dilectam, tanto cum rigore à divinâ Justitiâ puniri, sed etiam sæpius ab Animâ triumphante pœnas exigi. A Victore exercitu spoliatorum reportatorum rationes ad assem non petuntur; multò minus à Duce illius. Et quamvis fisco non desint easdem petendi causæ, dissimulat tamen, illorumque victori gloriæ preciosa vasa & vestes relinquit, quibus aliàs thesauros regio ditare posset. At cum coram divino tribunali Anima compareret, quæ plures populos, quam omnes simul Apostoli ad fidem converteret, ubi tot inter animarum lucra, totque inter læreas, quibus triumphans gloriarur, unicâ solâ peccati venialis maculâ inquinata esset, certam hujus peccati vindictam Deus exigeret, altumque clamaret divina Justitia, *reus quod*

Ll 3 *debes,*

NERI
SIANUS

debet, & hoc, usque ad ultimum quadrantem. Non pecuniam, que nullius est pretij, sed crudelissima & terribilissima tormenta, que unquam pro reorum supplicio, non dico à quovis iudice, sed ne à quocunque etiam Tyranno excogitata sunt, sustine.

*L. Honor.
C. de
Pauis.*

Præcipiunt quidem Leges civiles, ut veteranorum militum filij, si deliquerint, puniantur, sed multò mitius aliis; quasi in gratiam parentum, qui non semel, sed sæpe sæpius, pro salute Reipublicæ vitam suam exposuerint, non sit ullum filiorum delictum, quod si veniam sperare non possit, mitiorem saltem sententiam obtinere non valeat. Quare igitur tanti rigoris est divina Lex, ut in nullâ re cum Sanctis illis Animabus conniveat, que licet peccaverint, sunt nihilominus supremi illius Archistrategi Jesu Filiæ, qui pro humani generis salute triginta tribus annis infinitis vitam suam periculis exposuit, tandemque se in mortis gremio generosè sacrificavit.

XX. Adhæc in istis flammis peccata lacrymis deleta, imò etiam condonata puniuntur, ibi enim pro reatu illo, quem peccata etiam remissa post se reliquerunt, satisfacere oportet. Unde apparet hoc modo non solum peccata, sed etiam vestigia ab illis relicta puniri; quod horrendè illius malitia est indicium, quâ peccatum turget, odii que illius ineffabilis & imperceptibilis, quod Deus gerit, non solum ubi illud actu præsens inveniatur, sed etiam ubi illud fuisse novit. Quàm venenosus esset ille Draco,

ob quem omnia loca, per que transiunt, in cineres redigi necessum esset. Talis Draco est peccatum, de quo, ut et vivum ejus depingatur malitia, quæ pejus dicere possim, ignoro. Ammen plures inter vos adeo excruciat inveniuntur, qui peccare pergunt, nec propria anima timebunt insignem vulnera, quorum, Fide docti, non nesciunt etiam cicatrices accerrimos aliatras dolores.

XXI. Tandem ut malitia, que est in peccato, abyssus intinuitus peccetretur, sciendum est; rigorem hanc Animabus illis non solum non videndum; dum in flammis decinetur ad culpas suas extolventes, sed etiam si à Deo ad gloriam nondum purgata vocarentur, instantissimè peterent, ut prius tali igne mundarentur. Quod indubitata explicæ similitudine. Nobilis Virgo magnæ cujusdam Domini nuptiis destinata, dum è patriâ ad aulam regiam evocatur, scedissimâ, præcipue in manibus & facie, dum est in viâ, scabie corripitur. Putatisne illam, quibuscunque etiam precibus ejus videri desiderio ardens sollicitaret Sponsus, inducendam, ut in Regiâ compareat, ejusque seditas ab aliis nobilibus feminis conspicitur? Minimè profectò. Humiliter responderet, seque excusando tempus pro munditie & priore pulchritudine recuperandâ peteret. Ita quoque ego mihi imaginor, quod si per impenitentem Justitiam divinam permitteret, ut Anna jam, ad Regis regum nuptias destinata, absque ullâ præcedente igni pur-

purgatione ad celestem gloriam evocatur, cum ipsam animam, dum culpa aliqua; licet etiam levior, se inquinatam videret, invitationi restituta, instantissimèque supplicatur, ut prius igne mundaretur; atque adeo quasi instar auri omnem scoriae permixtionem in eo deponeret. Quid existimatis Charissimi? Ignis purgatorius non solum ex Justitia divina; sed etiam Clementia ejusdem ordinatione creatus est. Quandoquidem, quemadmodum inquit Sanctus Augustinus; ignis ille divini amoris supplementum est, qui deest Animabus illis, quæ à Purgatorio, ad cælum ascendentes à flammâ ad flammam transiunt; transeunt à flammâ, quam pena mundans comitatur, ad flammam, quæ ceu premium illas consolatur, totasque mediante charitate inextinguibili in Deum transformat ac bene. *A flammâ ad flammam, a flammâ castigate in flammam, beatificandam.* Mileros igitur nos, subiungit Sancta Catharina Genueusis, si Deus proremediis nobis curandis intentissimus, proprium infirmitatibus Animæ nosocomium non constituisset. Verissimum est, ignem purgatorium univalecentium esse nosodochium; in illo enim post peccati infirmitatem vires restaurantur, tamque gravis morbi reliquæ auferuntur. Talis equidem locus maximè necessarius: Anima enim fidelis à corpore separata, tantum inter Deum & peccatum videt aversionem & antipathiam, ut si illa licet leviter infecta esset, in quacunque incendium se præcipitaret

dolorissimum, ut mundaretur potius, quam ut tali cum maculâ coram Deo in cælis compereret.

XXII. Interim quid ad hæc dicitis, Charissimi? Quomodo est possibile, ut quandoque tam parvi peccatum mortale faciatis; dum peccati etiam venialis, tam grandem videtis esse malitiam, imò, ut ita dicam, etiam ipsam peccati umbram, id est, reatum ipsius adeo detestandum esse? an nondum eccitatem vestram obstupescitis? an nondum oculos vestros aperire, & ad meliorem vitæ frugem vos recipere desideratis? Quare permittite mihi, ut hodie Jeremiæ verbis admonitos vos hinc dimittam.

Scito & vide, quia malum & amarum. Jerem. 2. est, reliquisse te Dominum Deum tuum. 19.

Tandem aliquando, o peccatrix Anima! hanc de odio erga peccatum Lectionem apprehendito, quam Justitia divina tibi præscribit, cujus documenta tam sunt conspicua, ut demonstrationes vocari possint. *Scito & vide.* Si non apprehendis, quantum malum sit Deum relinquere, saltem ex hoc collige, dum vides, quam amarum sit Deum reliquisse. *Scito & vide, quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum.* Hic manifestè vides, quam in cælis se amabilem, quamque terribilem se exhibet in Inferno, tam æquè admirabilem se ostendere in Purgatorio.

Mirabiliter me crucias: Dum non suos Rebelles, sed Fideles amicos tam prodigioso igne cruciat; non solum postquam illum amavere, sed etiam dum tantopere ab illis amatur, dumque

que

NERI
STANUS

que quasi uix electæ, quò magis sub gravissimo premuntur torculari, tanto amariore laudis & benedictionis proferunt liquores; licet ipsis ideo ne minimum quidpiam rigoris & penarum amicitia gratiâ remittatur. Ex dolore igitur vulneris addiscite, quantum sit separationis malum ab illo productæ. *Scito & vide, quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum.* Qui magnam hanc veritatem in Purgatorij scholâ addiscere non vult, tanquam auditor stupidus & obtusi cerebri, discipulus dimittatur, abeatque ignorantia sui effectus in infimâ Infernalis abyssi scholâ experturus; ubi in æternum intuebitur, quod hic intelligere non voluit. *Evigilabunt in opprobriis, ut videant semper.* Urinatores nunquam melius vident, quam quando in maris fundo ambulant. Eodem modo omnes hujusmodi ignorantes, in profundissimis sepulci flammis, à penarum suarum amaritudine peccatorum suorum malitiam agnoscere cogentur. *Scito & vide, quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum.*

DISCURSUS XXI.

Passio Christi ostendit, quantum malum sit Peccatum.

DUobus in hoc Mundo diluviis, uno aquarum, altero dolorum, divina Justitia suffocare voluit peccatum. In primo Diluvio aquæ ad eorum montium vertices transcendere, ut, exceptis octo personis, tota generis humani vita submersa fuerit. In secundo, quod non fuit aliud, quam Christi Passio, tot & tanti dolores simul juncti fuerunt, ut ipsa Dei vita submersa fuerit. Sed unde quæso tanta in primo diluvio aquarum copia, & unde tot, & tanti in secundo dolores? Primæ illius aquæ partim de cælo disruptis ipsius cataractis de-

lapsæ sunt, partim è mari angelorum terminos suos transgrediente ascenderunt, partim ex ipsius terræ fissis, supra quam vastissimi illius abyssi fontis in visceribus suis inclusi regurgitabant, provenere. Eadem ista locundum proportionem sunt horribilissimi illius dolorum diluvij origines, quibus Redemptoris nostri vita, in Passione sua submersa fuit. Partim provenerunt è cælo, hoc est, à divinitate Justitiæ: partim ex mari, hoc est, à hominum in perniciem Christi conjugatorum crudelitate; partim ex terra ipsiusmet terræ exundantis, hoc est, à dulcissimo Jesu corde, quod ut redemptionis nostræ esset copiosissima, morem suum omnium crudelissimum